

Neumann S.VII. o. t. némely hibáktól eltekintve elég jól adja elő Arany «Koldus ének»-ét. Felolvastatik egy beérkezett csinos kis dal, «Más határra . . .» czímmel Jánositól; bírálta Kovácsy VII. o. t. alszerk. Ezután Molnár D. VII. o. t. adja elő Vida J. «Bátori Gábort» nagyon szépen és hiven. Hintalan Albert V. o. t. Petőfi «Egy gondolat bánt engemet» Balog E. VI. o. t. Tompa «A madár fiaihoz» cz. költeményét szavalja mindkettő kevés eredménnyel. Schwarz Gy. VII. o. t. jelentést tesz a márcz. 15-iki ünnepély kiadásairól; köszönet szavaztatik azoknak, kik ezen ünnepélyhez valamivel hozzájárultak. Végül vezető tanár ur többeknek kérelmére a dolgozati pályátételt ápr. 1-étől a hónap közepére elhalasztja. A gyűlés névsorolvasással ért véget.

A lőcsei m. kir. áll. főreálisk. Aranykőre f. hó 16-án tartá XII. r. gyűlését Dr. Sárffy Aladár körvezető tanár úr és Geyer Vilmos ifjúsági elnök vezetése alatt. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után az eltávozott főjegyző és a lemondott alkönyvtáros hivatalának befűltése következett. Főjegyzővé Schlesinger Márk VIII. o. t. választá a kör; mivel azonban Schlesinger eddig pénztárosi állást foglalt, el lemondott és helyébe Wieland György VIII. o. tanuló választották meg. Alkönyvtárosnak pedig Slafkovszky Jenő VII. o. t. választották. — E gyűlésre 14 írásbeli munka érkezett be, és pedig 7 költemény, 1 elbeszélés, 1 rajz, 1 értekezés, 3 ismertetés, 1 leírás. Múlt gyűlésre pedig 17 mű érkezett be, ezek közt: 6 költemény, 1 értekezés, 1 ismertetés, 2 elmélkedés, 1 jellemzés, 2 szónoki beszéd, 1 monológ és 3 fordítás; ezek közül a bírálók érdemkönyvbe fogadták el a «99 műről» cz. visszapillantást az önképzőkör eddigi működésére, szerzője Geyer Vilmos VIII. o. t.; a többiek közül dolgozatszámba fogadtak el nyolczat, hatot pedig elvetettek. — Ezután a szavalatok következtek. Szavalatával kitünt Mracsek Lipót VIII. o. t. (Petőfi: A hazáról); Horthy István VII. o. t. (Petőfi: A hazáról) és Hartmann Mór V. o. t. (Both bajnok özvegye, Aranytól.) A szavalatokat beható bírálat alá vették: Lux Árpád és Schlesinger Márk VIII. o. tanuló. — A gyűlés végén a körvezető tanár ur figyelmeztette a tagokat arra, hogy ne válasszanak látóköriükön kívül fekvő tárgyakat írásbeli kidolgozásra, hanem inkább olyant, mely elegendő tanulmányt enged számukra. Kifogásolta továbbá némely bírálat külső kiállítását. Ezzel, más tárgy híján, a gyűlés feloszlott.

A győri kath. főgimn. márcz. hó 24-én, vasárnap délután a főgimn. disztermében

«Kosmos» műintézet nyomása, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Czuczor Gergely emlékezetére szépen sikerült iskolai ünnepet rendezett, melynek műsora a következő volt: 1. Bevezető Beertől. Előadja a zenekar. 2. Ünnepi beszéd. Mondja Mike Lajos VIII. o. t. 3. Szt. Margit álma, Czuczortól. Szavalja Hanzséros Bálint VII. o. t. 4. Alföldi legény; szövege Czuczortól, dallama Riebertől. Előadja az énekkar. 5. Remete Péter, Czuczortól. Szavalja Makk István III. o. t. Hunyady Czuczortól. Szavalja Schäffer Norbert I. o. t. 6. Magyar kör. Előadja a zenekar. 7. Gyáva, Rudnyánszkytól. Szavalja Sternberg Miksa VIII. o. t. 8. Rajta előre! Beckertől. Előadja az énekkar. 9. Haldokló mellett. Tompától. Szavalja Asztalos Jenő V. o. t. Egy kedves ember, Gabányitól. Szavalja Goldschmidt Károly VII. o. t. 10. Rákóczy induló. Előadja a zenekar.

Szerkesztői üzenetek.

Frank Z. Nem ismerjük. **Dávidovics D.** Munkács. Köszönjük a szives figyelmeztetést. Bányász Jenőnek az ön által említett «csalására» már mi is rea jöttünk s érte megpirongattuk öt lapunk egyik szerkesztői üzenetében. Bizony nagyon jó, ha az olvasók figyelemmel kísérik az ilyen dolgokat, s bennünket értesítenek. Nagyon szeretjük, ha előfizetőink közlékenyek velünk szemben, — csak azután ez ne jogosítsa fel őket a túlságos bizalmaskodásra és követelésre. Van olyan előfizetőnk is, aki azt akarja, hogy még az iskolai gyakorlatát is mi csináljuk meg neki. Persze hogy az ilyen kívánságot nem teljesítjük. **Rothschild M.** A virágénekek szerelmi dalok voltak, rhythmusuk hangsúlyos, s rímeik változók voltak. A Balassa Bálint virágénekei Balassa strófákban írva. **Fischer J. N.** Szombat. Rudnyánszky az ifjabb nemzedék egyik kitűnő lírikusa. Hogy most merre van, nem tudjuk, de nem rég Debreczenben lapot szerkesztett. **Galántai.** A beküldött versek közül kettő: a «Koporsó előtt» s a «Borus hirem» címűek igen szépek s gyakorlott kézre vallanak, de tárgyuk miatt nem közölhetők. Mivel olyan nagyon szépek s olyan ügyesen vannak verselve is s mivel álnév alatt kívánja közöltetni, gyanúsak előttünk, deáknál. Álnév alatt csak olyanoktól fogadunk el közleményeket, a kiket ismerünk. Küldjön be lapunk irányának s szellemének megfelelő verseket s ha azok is ilyen szépek lesznek a saját neve alatt azonnal kiadjuk. **F. J. Kőszeg.** Hogy egyes darabokat hol lehet kapni, nem tudjuk, de egy egész gyűjteményt 10 frtért tudunk. **Varga E.** Debreczen. Dolgozata annyiban nem nyerhetett jutalmat, mert a többi dolgozóknál gyengébb volt. Az összehasonlításból több rokon és ellentétes vonás feltüntetése hiányzott. Rejtvényekkel annyira el vagyunk halmozva, hogy ámbár az önét is eltettük, de, hogy mikor kerül rájuk sor, nem tudjuk. Inkább földrajzi, történeti és term. rajzi kérdéseket küldjön, ezekre hamarabb kerülne sor, mert ilyen kevés van. **1888. sz.** előfizető. Önnek is szól. **Egy előfizető.** Ismét egy levél, melyért büntetést kellett volna fizetni, de a melyet nem fogadtunk el. Jó lenne, ha a feladó a levél hátulsó részére ráírná: feladó X. Y. s a város és lakás czim. Ez esetben legalább visszakapná, mert a posta visszavinné. **S. E. Pápa.** Lehetetlen rá vállalkoznunk. **Kún B. H. M. V.** A rejtvényeket eltelesszük, majd ha rájuk kerül a sor, közöljük. Kérdéseket csináljon és küldjön. **Benedek J.** Temesvár. Küldje be levelező lapon.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” műintézet, kő- és könyvnyomda részvenytársaság.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IX., Lónyai-utca 9.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Aradi-utca 8. sz.
HIRDETÉSEK
felvételnek és jutányosan számíttatnak.

JAKAB ÖDÖN.

A Kisfaludy-társaság egyik új tagja: Jakab Ödön. Menten a tulás felé hajló áramlatoktól, a régi nagyok elismert példák nyomán haladt Jakab Ödön egész pályáján.

Mindig birt azzal a komolysággal és emelkedett izléssel, melyet ma sok helyt hiába keresnénk másoknál. Tevékeny, szorgalmas tagja volt régibb idő óta annak a költői és írói gárdának, mely nem a napi hiúságok inkább vicezes, mint humoros megdöngieslésében keresi a sikert. Legutóbbi nagyobb alkotásával az Árgirusz-szal is méltó és jelentékeny irodalmi sikert aratott, melyet megelőzött az a siker, melylyel e munkát az Akadémianál kitüntették. Komoly s irodalmunknak mindig becses költői munkásságot tisztelt meg a Kisfaludy-társaság Jakab Ödön megválasztásával.

Megjelent önálló munkái: 1. «Költemények» 1. köt. (1880). 2. «Székely históriák» 1 kötet (1884). 3. «Marosszéki történetek» 1 kötet (1886). 4. «Hangok az ifjúságból.» Verskötet (1886.) 5. «Az Amerikába vándorolt magyarok gyászos története.» Verses elbeszélés a nép számára. 1 füzet (1886). 6. «Székely nóták.» 1 füzet (1886). 7. «A pusztulás útja.» Regény. 1 köt. (1888.) 8. «Nyár» költemények 1 kötet (1889). 9. «Szegény Radoné.» Népdráma 3 felvon. Először Kolozsvárt adatott 1887-ben. 10. «Galambosdi Sándor.» Népdráma, 3 felvon. Szintén Kolozsvárt adatott 1889-ben. 11. «Argirus», mely a mult év végén jelent meg. Egy kötet novellája most van sajtó alatt s bizonyára ép oly értékes terméke lesz a magyar szépirodalomnak, mint eddigi művei.

IRODALMUNK JELESEI.

— ARCZKÉPCSARNOK. —

DÖBRENTÉY GÁBOR.

(1786—1851.)

A m. akadémiának egykori titoknoka 1786. decz. 1. született. N.-Szöllösön, Veszprémmegyében. Iskoláit Pápán és Sopronban végezte, hol könyvtárnoka volt a tanulók közt fönnállott magyar társaságnak. Ezen társaságnak 1804-ben megjelent s általa szerkesztett *Zsen-géi* közt jelentek meg első versei; 1805-ben külföldre ment, honnét 1807-ben visszatérve Kazinczy Ferencz ajánlatára 1809-ben gróf Gyulay Lajos nevelője lett. 1813-ban Kolozsvárra jöven tanítványával, körébe vonta Erdély legjelesebb férfait s közülvén velök saját lelke lángjait, társaságot alapított egy tudományos folyóirat kiadására, mely 1814-ben Erdélyi Múzeum címen látott napvilágot s 10 kötet megjelenése után 1818-ban megszűnt.

Ez időben készítette el az erdélyi magyar nyelv-mivelő társaság alapszabályait és tervrajzát, mely társaságnak elnökévé Teleky Pál, titkárává Döbrentey választatott. Ez érdemeiért Hunyadmegye táblabírójává választotta, sőt tiszteletére magyar emlékérmét is vertek.

Ezután Pestre, majd Bécsbe ment, s 1825 óta mint kormányhivatalnok a budai kerületben második tartományi biztosnak neveztetett ki, de azért nem szűnt meg magyar ember lenni, s irodalmilag működni. Tagja volt azon küldöttségnek, mely 1828-ban gr. Teleky József elnökleite alatt a m. tud. Akadémia tervének kidolgozásával volt megbízva. 1831-ben azután az Akadémia első titkárának választatott.

1834-ben első kormánybiztossá neveztetvén ki, ez állásáról lemondott, azonban fizetéses rendes tag lett a filozófiai osztályban s mint ilyen a «Régi magyar nyelvemlék»-et szerkesztette, melyekből néhány kötetet ki is adott.

Kiadta gr. Teleky Ferencz és Berzsényi Dániel verseit, dalt adott a magyar huszár, ujoncz, tengerészszájába; levelezett magyar érdekekben külföldi írókkal; ünnepélyt rendezett a német neveket viselő budai hegyek, völgyek, források megkeresztelésére, magyar feliratokkal látta el a nevezetesebb pontokat, — szóval: Döbrentey folyton, élete végéig hű magyar volt s nem lesz kor, mely jó akaratát s nemzeti hű érzelmeit ne méltányolná.

Döbrentey a legközelebbi érintkezésben állott a legkitünőbb írókkal, mint Révay, Báróczy, Baesányi, Szemere, Virág, Kulesár, Kazinczy, Horvát István, Vitkovics, Helmezy, Kis János, Berzsényi, Kisfaludy Sándor stb.

1820-tól kezdve Pestre téve át lakását, itt folytonosan azon írók lelkes és érdekes társaságában élt, kiknek fő találkozó helye Vitkovics háza volt. Kölcsonösen buzdítva és buzdítatva egyike volt azoknak, a kiknek a fejlődő irodalom igen sokat köszön, mind a mellett is, hogy ő maga csak kevés dolgozatában adott jó példát a tiszta izlésre.

Nyelvének erőtetett dagályossága s keresztet, gyakran izetlen különczködései oly hibák voltak, a melyeket a haladó idő inkább nevelt mint orvosolt. Tanúsága ennek a Berzsényi Dániel műveinek általa eszközölt kiadása.

Johann förténete.

(Elbeszélés a szabadságharcz idejéből.)

Irtá: Sárffy Aladár dr. tanár.

Csinos, erdőkoszoruzta faluban éltem át a gyermekéveket. Ha felálltunk a határon a kőkupacra, mely a földből kiszántott sósokövekből támadt, egész kis panoráma terült el előttünk. A szürkés háttérben feketéllett a híres ború Somló, a nyires fölött jobbról a döbrentei várrom, a másik oldalon pedig a pápai kettős sugátorony meredt a magasba.

A völgyben kigyózdott a Bitva, azzal a rhythmikusan zakatoló malommal, melynek jegenyén — a mi gyönyörűségünkre — a verebek szárai fészkeltek. A trombitás molnár, a helyett, hogy közéje duplázott volna a verébhadnak, mely a garatból is kilopta a szemet, még télen is kitarotta a renyhe csapatot. Ez is mutatja, hogy lágy szívű ember volt. Hej pedig menynyi keserűség jutott ki neki az életből!

A «trombitás» titulus nem tartozott a családi nevéhez; erre maga szolgált rá, mint Marcius a Coriolanus névre. Gruber-nek hitták és az apja becsületes káposztagyuláló volt valahonnan Stiriából.

Ha a vidékünkön járkált, rendszeren a malomban tanyázott. Itt érte el végzete is. A vágás végett kihengerített malomkő leütötte a lábáról és keresztül ment rajta. A molnárlegények már csak a szétmállott holttestet húzták ki alóla.

Hat éves fiacskája a község nyakán maradt, míg utóbb be nem fogták a falu malmába inasnak. Itt nőtt fel a kis Johann. Beczézte, szeretete mindenki a jött-ment árvát, ki az anyanyelvét is elfeledte köztünk.

Legénykorában a község kiszolgáltatta katonának, hol ezredtrombitás lett és fölvitte az őrmesterségig; de mihelyt kitélt az ideje, ismét csak a falunkba tért vissza. Visszahozta a szíve régi gazdájához, ki szívesen visszafogadta s a leányát is hozzá adta feleségül. Halála után Gruber bérrelte ki a malmot, mely azóta két köre dolgozik.

Boldogság ütött tanyát az egyszerű falak közt s a mi még hiányzott, az se soká váratott magára. . . . A boldog várakozás közt egyszer csak hire futott a faluban, hogy kiütött a forradalom. Néhány héttel később pedig már szilaj verbungosok járták be a környéket. Grubernek nem volt többé maradása. Öreglegényére bízta a malmot és mint anyyi más, a legelső zászló alá fölcsapott honvédek.

Miesoda bűvös erő rejlik ebben a földben,

hogy még az idegen föld szülöttjének is fegyvert ad kezébe a hazaszeretet?! . . .

Grubert ezután hánytá-vetette a sors.

Történt egy izben, — így szól a hagyomány — hogy a kis élelemszállító csapatot, melynek trombitása volt, túlnyomó ellenség vette üzőbe a Bakony rengetegei közt. Nem nyílt többé kilátás a menekülésre. Az elszánt csapat bevette magát a cserjés bozót közé s onnan tüzelt támadóira, de az ellenség már-már rátette kezét a gazdag zsákmánvra, midőn a közel erdők váratlan riadótól kezdtek harsogni.

— Hurrá! . . . Jönnek a honvédek! . . .

Az ellenség rögtön abbahagyta az ostromot és hanyatt-homlok menekült a nyílt térre, hogy megelőzze a bekerítést. A maroknyi csapat így megmenekült az elfogatástól. A várt segédcapatok helyett azonban Johann bujt elő a bükkösből és kacagva mutatott a futó ellenségre. Katonakorból ismérte a vidéket s a szorongatott honvédek megmentésére egy ötlete támadt. Megállt a csúcson és belefújt a trombitájába. A hegyi viszhang többszörösen verte vissza a riadót, mintha mindenfelől fölmentő csapatok törtétnének előre s ez oly zavarba hozta a horvátokat, hogy eszeveszetten siettek visszavonulni.

Johann ezért vitézségi érdemjelet kapott, de mikor a moóri esatában keresztüllötték a lábát, el kellett hagynia zászlaját és biczegő lábbal ballagott haza. Az édes otthon örömei mindazáltal csak egy időre elégitették ki. Lelke a csatatéren járt s úgy érezte magát, ha egy-egy átvonuló honvédcapatot látott, mint a szárnyaszegett madár, mely nem követheti társait.

Kízsarolt falunkon a nyár derekán egy század portyázó dzsidás hajtotta be a legujabb sarczot. Lehetek vagy kétszázan és éjjelre tábort ütöttek a gannai réten, a bitvai malmok vízfó gátja alatt, melyen ép akkor száradó szénaredek heverték. Itt ökröt sütöttek és pazarul folyt köztük a fölvert somlai pinczék leve, úgyhogy mire rájuk borult az éj, vezérestül dermesztő álomba merültek a dözsölés után.

A kiállított őrszemeket éjjel után tompa moraj riasztotta föl szunnyadásukból. Mintha pusztító orkán üvöltene végig az erdő felett, vagy mintha vágató lovasezredek törnének egymásra tomboló robajjal. . . . A Bitva megereztett zsilipjein át zúgva tört magának utat az ár és a gannai réten végig vágatva magával sodorta, a mit utjában talált. Szénaboglyák usztak a horkoló ellenség felé, mely éktelen

zavar közt kezdett a mámoros álomból föltá-pázkodni. A tábor fölvette az ár s a megva-dult lovak eszeveszett lubiczkolással menekültek a nyires dombjára, magukkal rántva vagy letiporva a rémült lovagokat. Jobban szétug-rasztotta őket a rohanó ár, mintha közéjük kartácsoltak volna.

A bűnös szándék világos volt. Valaki fel-huzta a zsilipeket, hogy a kilométernyi hosszú-ságban felgyűlt víztömeg kizavarja őket éjjeli vaczukból.

Gruber, ki e kénytelen fürdőt szerezte a számukra s a kút halálra kerestek a malmá-ban, akkor már a pölöskei erdőben bujdokolt. A dzsidások tehát boszúból a malmot gyuj-tották föl és ennél száritgatták ruháikat.

(Folyt. köv.)

¶ régi római deákvakációk.

A római iskolázás csak a császárság későbbi korszakában nyert némileg egyöntetű állami szervezést. Ez ideig az ifjuság vagy magán-uton — a család körében — sajátítja el a közéletben majd érvényesítendő képességeket, vagy — a mi általánosabb volt — szabadon-bocsátott rabszolgák, görög és syr tanítók magán-iskoláiban szerezte meg a szükséges ismereteket.

A maiakhoz hasonló, palotaszerű iskolaépületeket hasztalanul keresünk a régi fényes Rómában, szerény kis bódék, a keresztutakon felállított sátrak, a Fórum oszlopcsarnokaiból e czélra elfüggönyözött kisebb-nagyobb terek voltak az iskolahelyiségek. Ily helyeken gyűltek össze a tanuló ifjak és alacsony padjaikban guggolva ily helyeken hallgatták a komoly gramaticus-t, ki oktató és feddő szavait pálezasuhogással és korbácscsattogással szokta kísélni.

Az iskolába járás október hó idusán (15-én) kezdődött és a közbeeső, hosszabb-rövidebb szünetekkel megszakítva a júniusi idusokig (13-áig) tartott. E nyolcz hó alatt olvassatta a római ifju Homeros örökbecsű eposzait, tanulmányozta nemzeti nagy költőinek: Vergilius-nak, Horatiusnak szép műveit, megtanulta a költészettan szabályait, a mythológiát, tanult földrajzot, történelmet és csillagászatot, természetesen csak kis terjedelemben és azon kerek-tek között, melyekben a megnevezett írók műveinek ismertetése, magyarázatása mozgott.

A régi római diák sorsa tehát éppen nem keltheti fel a mai diákok irigységét, a mai diá-keival össze sem hasonlítható csekély mérvű ismereteit is csak nagy fáradsággal szerezhetette meg. Egyedüli tankönyvei — a klasszikus írók

művei — drágák és nagy terjedelmők miatt nehezen kezelhetők voltak: drágák voltak az írószerek és oly magas volt a tanításért járó díj, hogy csak a tehetősebb családok gyerme-kei kereshették fel a mi középiskoláinknak megfelelő iskolákat. Így p. o. Diocletianus császár idejében egy grammaticus tanító tanít-ványaitól fejenként havi 300 denart (30 frt) kapott, külön díjazásban részesült a tornaszat, a zene, a gyorsírás s a többi tanítója.

A tanításra és tanulásra egyaránt zavarólag hatottak a vakációk, melyekben a tanulók szinte tulságig bővelkedtek annyira, hogy a közbeneső szünetek leszámításával a nyolcz havi tanulásidő alig tett ki négy hónapot.

Szünnapok voltak a nyolcz napi időközök-ben egymásra következő vasárnapok — nundi-nae — melyek hasonlóan a mi vasárnapjaink-hoz, egyttal a pihenés napjai is voltak. E napo-pon kereste fel a közel vidék lakossága a fővá-rost, megélenkültek a piacok, kereskedők és iparosok hangosan kínálgatták áruikat, a nép-gyűléseken beszédre beszéd következett, bené-pesültek a templomok, százan és százan vet-tek részt a közös áldozati szertartáson.

Szünetelt a tanítás a hónapok Kalendain (a hónapok 1-én) és Idusán (13 vagy 15-ke), zárva voltak az iskolák a circusi, gladiator-i játékokkal és színelőadásokkal egybekötött állami ünnepeken, szünnapok voltak a családi és vallási ünnepek, melyek közül nevezeteseb-bek voltak:

A saturnaliák (december 19—25) hét napig tartó ünnepe, mely a rég letűnt aranykorszak emlékének volt szentelve. A város kicsinyje-nagyja, az előkelők és rabszolgák, gazdagok és szegények közös ünnepei voltak e napok, melyek tartamára a rabszolgák visszanyerték szabadságukat, fejökre teheték a polgári kalapot, magukra ölthették a ránczos togát, gazdáik asztalainál étkeztek és uraik szolgálták fel ebédjeiket.

Az általános vidámság mellett szünetelt minden komoly foglalkozás: a senátus nem ülésezett, háborut nem izentek, a törvényszé-kek, az iskolák üresen állottak.

Az utcákon járó ismerősök «Jó Saturnalia» szavakkal üdvözölték egymást: jó barátok, rokonok ajándékokkal kedveskedtek egymásnak, és mint a mi karácsonyunk, ugy az az ünnep is első sorban a gyermekeknek hozott kiváló örömök-et, elővették játékszereiket, gurult a koczka, zörgött a dió stb.

Az ajándékozásra, a kölcsönös jókívánatokra újabb alkalmat szolgáltatott a Janus-ünnep, (január 1.) az újév napja, mely alatt az isko-

lák épügy zárva voltak, mint a családok ünne-pén — charistia — (febr. 21.)

A diákság különös ünnepe volt a két Quin-quatrus. Mindkettő Minerva tiszteletére volt szentelve. Az egyik, — Quinquatrus maiores — márczius havára esett és öt napig (19—23) tartott; a másikat — Quinquatrus minores — (13—15) június havában ülték meg.

A márcziusi ünnep első napján vérmélküli áldozatokat ajánltak fel a Minerva-templomok-ban és egész esendben ülték meg a tudomány és művészet istennőjének születését; a másod-ik napon fehér bikát vagy fehér bárányt áldoztak az istennő oltárán, mely körül költők, szónokok, tudósok és művészek esdekeltek Minerva kegyes pártfogásáért.

Az iskolás fiúk is részt vettek az áldozatok-ban, és még a legszegényebb tanuló is hozott valami ajándékot az istennő oltárára, mert azt hitte, hogy ajándékával csak viszonzásul az istennő a tanulás munkáját számára megkön-nyíti és gyümölcsözővé teszi. A szülők e napon szokták felkeresni gyermekeik tanítóit, megkö-szönték fáradozásukat és lefizették a tanítás évi díját — minerval.

Az ünnep négy utolsó napján zajosak lettek a főváros utcái, ezer és ezer ember tolongott az amphitheatrumban körül, melyek arenáján halálra szánt gladiatorok játszották véres játé-kaikat.

A júniusi Quinquatrust a siposok ünnepe-lék annak emlékére, hogy Minerva a sipot feltalálta; de megülte a tanuló ifjuság is, mely ez ünneppel kezdte meg a négy havi nagy va-kációt.

Kárpáti Kélemen,
főimn. tanár.

× ¶ gazdagság és szegénység.

— Boros Gábor dr. —

Nem sok dolog van a világon, a melyről ellentétebb itéleteket lehetne hallani, mint a gazdagság és szegénység. Az egyik rész hatá-rozottan elítéli az elsőt s az emberi boldogság elérésére egyedüli eszköznek a másodikat tekinti, — a másik rész éppen megfordítva, az utóbbit az emberi sors veszedelmének, a haladás és boldogulás hátráltató eszközének állítja s kizáróan az előbbi mellett tör lán-dzsát.

Érdemes ezek fölött elmélkedni s lehetőleg tisztába hozni, minő értéke van mindkettőnek. Szóljunk tehát előbb az elsőről, aztán a má-sodíkról s összevetésük útján kíséreljük meg a kérdés megvilágítását.

Általában véve azt lehet mondani, hogy

egyedül helyes nézet az, a mely a gazdagságot nem nézi le teljesen, de nem is becsüli többre a kelleténél.

Mert ha a gazdagságot jobban szemügyre vesszük, azt találjuk, hogy oly elsősegei vannak, a melyeket kicsinyleni, számba nem venni, határozottan legalább is nagy tévedés.

Egészen jogos állítás, hogy a vagyon sza-badítja meg az embereket a mindennapi élet gondjaitól. Általa szerezzük meg azokat az eszközöket, a melyek révén életünket kényel-messé vagy kényelmesebbé tehetjük. A gazdagság útján oly viszonyokat teremthetünk magunknak, a melyek között valóban kellemesekké válnak napjaink. Az tesz képessé arra, hogy a leg-szebb, legnemesebb gyönyöröket biztosíthatjuk magunknak. Ha az utazásban leljük örömünket, módot nyújt arra, hogy bejárjuk a világot, — megismerjük különböző országokat, embereket, elátogathassunk a föld legszebb helyeire szemtől szembe lehessünk azokkal a tájakkal és műemlékekkel, a melyeknek dicséretét hallva, önkéntelenül fölmerül lelkünkben a vágy, hogy azokat láthassuk. Ha a tudomány vagy a mű-vészet törekvéseinknek célja, könnyű szerrel tehetünk eleget e nemü kívánságainknak, meg-szerezhetjük a legtrikább irodalmi műveket, a melyekből tudásunk szomját kielégíthetjük, hallgathatjuk a legkitünőbb művészek előadásait, bámulhatjuk, tanulmányozhatjuk az emberi alkotás remekeit, szobrokat, építményeket, a képirás termékeit.

Egy szóval a gazdagság által nagyon sok mindent megszerezhetünk magunknak, a mire vágyakozunk.

De nemcsak önmagunknak, hanem másoknak is használhatunk vele a bőkezűség és jótékony-ság útján. Ha látjuk, hogy embertársaink nyomorban sinlenek s a nélkülözés és szükség lenyűgöző napjait élik, könyörületes szívünk megindul s vagyonunk elég nagy arra, hogy néha egy kis részével is egész családokat te-gyünk boldogokká. A mi nekünk alig hoz áldo-zatot, lehet az másokra nézve valódi jótétemény. Tehetünk alapítványokat szegények, árvák, öregek, gyámoltalanok számára s így helyes eljárás mellett egyenesen jötevői lehetünk az emberiségnek. Aldozhatunk irodalmunk érdeké-ben s leróhatjuk könnyű szerrel a hála, szere-tet és tisztelet adóját nemzetünk nagyjai iránt.

Ezekből is láthatni, hogy a gazdagság bizony sok jót tehet, csak ne legyünk elkapatva általa, csak ne legyen egyedüli törekvésünk a gazdag-ság megszerzése, vagyis ne legyünk rabjai a vagyonnak, ne tekintsük czélnak a gazdagságot,

hanem csupán eszköznek a végre, hogy biztosítsuk a magunk és a mások jólétét, nemes örömeit, megelégedését.

Amde másfelől a szegénységnek is megvannak a maga jó oldalai. Igaz ugyan, hogy a szegénység sok mindentől megfoszt, hasznostól és élvezetéstől egyaránt. Hiszen innen származik a sok békételenkedő nyilatkozat, a minőt napnap mellett hallhatunk eleget. Sok hasznos és élvezetes dolog nélkül kell el lennie a szegénynek s pl. a görögök valóságos isten átkának tekintették a szegénységet. Hanem azért vannak oly viszonyok, olyan körülmények, a melyek között éppen az ellenkezőről győz meg a szegénység.

Már magában az, hogy a szűkös anyagi helyzet megőrzi az emberiség egyszerű szokásait, erkölcsét s nem enged túllépni azon a határon, a melynek áthágása sokszor nem csak egyesek, hanem egész családok tönkrejutásának kényszerítő oka.

Az emberi szívbe azonban be van oltva a törekvés egy jobb jövő után, az ellenállhatatlan vágy arra, hogy a magunk érdekében mindent megtegyünk. Ha tehát látjuk, hogy mások szebbet, jobbat érnek el, mint mi, természetesen támad föl szívünkben az igyekvés, hogy mi is hasonlóban részesüljünk. Becsületes munka által sok mindent meg lehet szerezni, a miről addig kénytelenek voltunk szomorú szívvel lemondani. Szorgalmasak leszünk. S tudva és tapasztalva, hogy a vagyon csak úgy nő, úgy gyarapszik, ha a fölösleges kiadásoktól vissza tudjuk tartani magunkat, önkéntelenül hozzá szokunk a rendhez, takarékosáshoz, mint a melyek nélkül nem nyerünk, hanem csak veszíthetünk a már meglévőből is.

A szegénység szerényekké tesz, barátságosak és szolgálatra készek leszünk, mert látjuk, hogy ily módon sokkal többet érünk el, mintha erőnket kellenél többre becsüljük.

Az a ki maga szűkös anyagi viszonyok között él, saját tapasztalatából tudja, mennyi bajjal, nehézséggel jár az élet, de ezáltal egyszerűsmind fogékonnyá válik mások nyomorusága és szerencsétlensége iránt. A szegényekkel — ugyszólván — együtt érezünk, tudjuk méltányolni szenvedéseiket, nyomorukat s a jó szív könnyűre indul, saját csekély vagyonát a nála szegényebbekéhez képest nagy kincsnek tekinti s a mennyire tehetsége engedi, igyekszik enyhíteni a még szerencsétlenebbek fájdalmán. A szegény mindig érzékenyebb embertársainak nyomora iránt, mint a gazdag, a ki kényelemben élve, mindennel, nem csak a szükségessé, hanem a fölöslegessé is bőven

ellátva, fogalommal sem birhat arról, mi az a nélkülözés.

A szorgalom és munka dúsán megtermi gyümöleseit s e gyümölesök valóban édesek. A siker bizalomra készítet isten iránt, ki nem hagy el a nehéz küzdelmes napokban, szívünkben egyre inkább és inkább fejlődik a vallásosság ép érzelme, megnyugszunk sorunkban, még ha nem is oly kedvező, erősödik a jövőbe vetett hitünk s e szent hit több nyugalmat ad a szegénynek, hogysen irigység keletkezhetnék lelkében a gazdagok kincseire.

A szegény a maga rendszeres, egyszerű életmódja mellett kevésbé van kitéve az egészség azon veszedelmeinek, a melyek a bőségben uszó élvezetek között élő gazdagokat fenyegetik. Több s valószínűbb gyönyörben részesül, jobban izlik száraz kenyere, mint a gazdagnak választékos lakomája. Nincsenek irigyei, hogy megzavarják élete nyugalmit, holott a gazdag irigykedő kajának nélkül el sem képzelhető. A gazdag sohasem biztos a gonosz emberek megtámadásai ellen, gondja önsúlytal nehezedik rá, hogy valamiképp meg ne fosszak vagyonától. A gazdagban könnyen támad az a gondolat, hogy — vagyona által mindent elérve — nincs szüksége arra, hogy szelleme vagy keze munkájával szerezzen meg valamit. E miatt szellemi tekintetben vajmi könnyen elmarad a szegény mögött, a ki helyzete folyton-folyvást sarkal, hogy lelki tehetségeit mentül eredményesebben használja föl. A szegény nem lesz kevély, — a gög és felfuvalkodottság a gazdagok ama általános ismert jellemvonása, ismeretlen marad előtte. A fényűző gazdag elpuhult, tékozló lehet, a szegény soha. A gazdagot rászedik a hizelgők, az álnok barátok, kik vagyonára áhitoznak, a szegényt effélék nem zavarhatják, mert jól tudja, hogy a kik vonzódnak hozzá, nem kereshetnek benne, nem szerethetnek rajta egyebet, mint a mivé felküzdötte magát.

Mindent összevéve tehát a szegénység korántsem oly rettenetes baj, mint első tekintetre látszik s a gazdagság éppenséggel nem kifogástalan a javak között.

Elterjedt nézet mégis, hogy csak a gazdag, a vagyonban dúsakáló a boldog. S általán véve tagadhatatlan is, hogy a gazdagság sok jóval, kellemessel van összekötve, ha okossággal párosul. De a jóra való embert nem elégítheti ki csak az, hogy gazdag, a gazdagságot megemészti az idő, a véletlen eset, tűnő mulandó valami az.

Ne erre törjünk hát kizárólag, hanem, hogy

gazdagok legyünk az ismeretekben, amelyekkel az emberiség javát mozdítjuk elő, a melyek révén megítélhetjük erőnket, megismerhetjük a világ egyetemet s azt a kis világot, a mely bennünket körít. Az a gazdag, a kit megnyugtat a teljesített kötelesség öntudata, a jöttevés öröme, ki emelt fővel nézhet embertársai szemébe s nyugodt szívvel emelheti fohászát a mindennek alkotójához. E kincseken nem vesz erő semmi sem, — a véletlen el nem törülheti, — ezek emelnek fölül a föld rögén, ezek keltik szívünkben a reményt, hogy soha el nem muló égi javakhoz jussunk.

Plágium-e?

Lapunk 5. számában ily cím alatt közölt cikkünkre vonatkozólag a következő sorokat vettük:

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Kegyeskedjék alábbi szerény soraimnak becses lapjában helyet adni:

A «Tanulók Lapját» forgatván, rábukkan-tam az 5. szám «Plágium-e?» cz. cikkére, melyben a kérdéses költemény boldogtalan szerzője itéletet kér ártatlan zsengejére. A művecskét átolvasva a következő tapasztalatra jutottam:

Ama bírálót, ki a «Tél kezdetét» oly súlyos váddal kárhoztatta, nem kis fokú rosszakarat vagy bornirtság vezérelte. Alterum non datur. Mindjárt égi együgyűségre mutat azon nézet, hogy e költemény a «Pesti Hírlap»-ban jelent volna meg. Bizonyára nagyot nézne e hírlap olvasóközönsége, ha modern izü, érdekes tár-czái helyett gyermekversikéket találának elébe.

Azután meg, a ki egyszer is olvassa a «Tél kezdetét», tisztában van az — elkövetőjével. — Tanuló, még pedig egyszerű kedélyű tanuló az. Ha nem az lenne, kerülne az ilyenek irását és majd gúnyolódna e fajta «saison-költemények» felett. Mert bizony gyenge a «Tél kezdeté» s szerzőjének sokat kell még haladnia, míg nyomdafestékre érdemesíti magát. Mindazonáltal ki kell jelentenem, hogy önkép-zőköri elfogadásra megütheti a mértéket.

Plágium? Ki ne venné észre már első sorá-ból, hogy erről szó sem lehet? «Beborult a kék ég, elfaradt a nagy nap.» Szinte magam előtt látom a költőt, a mint izzad az alexan-drint ujjain kisyllabizálni. Jaj, de egy szótag-nak hja van! Mit tegyen? Odabiggyeszi a naiv «nagy» jelzöt és nincs hiba. Avagy u. e. versszakban nem gerjeszt-e mosolyt az a

pedánskodó «zöld vagy tarka harkály kifejezés. Reprodukál-e a sajtó ily idegenszerűséget: Egy (nem két?) édes altató álom . . . ? Vagy az a gyerekes fordulat . . . » Pihenjen bár minden, de lant ne soha» feltételezhet-e plá-giumot?

Elvégre is birt-e volna az igaztalanul meg-vádolt szerző annyi erkölcsi bátorsággal, hogy inkriminált versecskéjét a nyilvánosság elé bocsássa, ha csak nincs ártatlanságáról megbi-zonyosodva? A «Tanulók Lapja» olvasóinak Árgusszemei ellenkező esetben bizvást vissza-rettentik.

Legyen tehát a t. bíráló társaival együtt nézete tévességéről meggyőződve. A névtelen szerző pedig igazsága tudatában ne hajtsa bűnnek fejét, hisz maga is tudja, hogy: «A kritika némelykor mostoha». E kellemetlensége ne riassza vissza; haladjon tovább is a meg-kezdett uton: «Macte puer, Sic itur ad astra.»

Tisztelettel

Krausz Aladár

a székesfejérvári főgimn. VII. o. t.

Szülőföld és haza.

— Irta: Leopold Lajos. —

Mily ragyogó képeket idéz fel lelkemben e két szó: szülőföld és haza! Megjelenik szemeim előtt a Dunántúl halmái alatt elterülő kicsiny városunk és szívemnek a távolban is jól esik a családi tűzhely ide ragyogó, tiszta fénye.

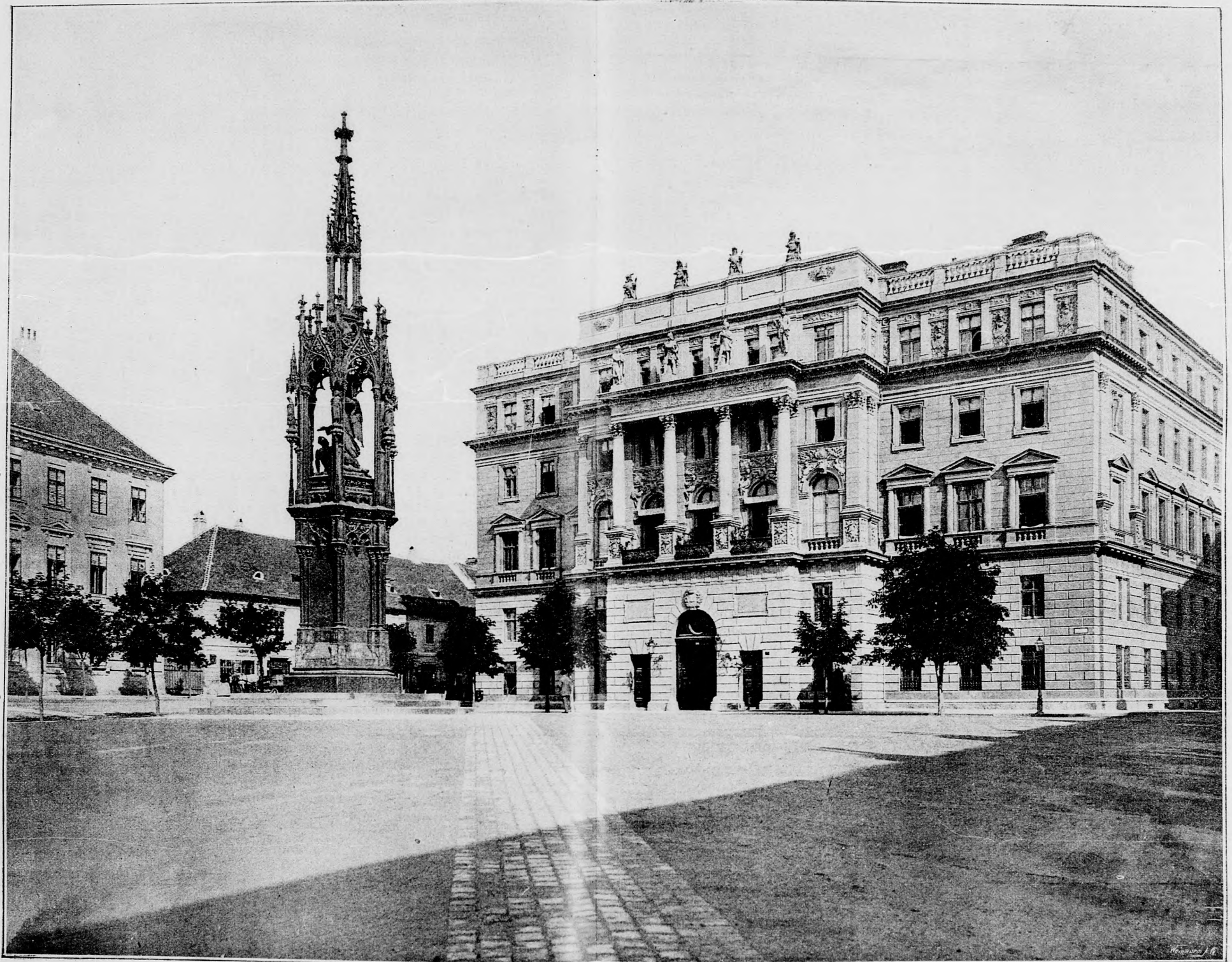
Látom az erdőt, a hegyet, a patakot, a mezőt . . . Ez a szülőföld. Ez a mult. A szü-lőföldhöz, a multhoz, az édes és drága gyer-mekkor emlékekhez való ragaszkodás az emberi szív legrövidebb érzelmei közé tartozik. A szülőföldre való emlékezés visszavezet ben-nünket az egykori ábrándok melegebb világába. De ez a világ megsemmisül, eltűnik, mint a pusztá Fata Morganaja. És előttünk áll — a jövő. A jövő: a küzdelmek, a munka, a szen-vedések és a tettek világa.

Vajjon mi emeli fel e munkában a csügge-döt, mi nemesíti meg a küzdelmet? A haza szeretete.

Szülőföld és haza: mult és jövő.

A szülőföldön láttuk meg először az Isten napját, a szülőföldön nyílt ajkunk először beszédre, ott tanultuk a mosolyt és a zokogást Ott ringott bölcsőnk, ott hallgattuk a dajka

* A Tanulók Lapja 3-ik számában föladott vázlat alapján kidolgozva. L. L. bajai főgimnaziumi tanuló.

A HENTZI-SZOBOR.

meséket, ott örültünk, ott szenvedtünk először. A szülőföldön élnek szüleink, a kiknek Isten után a legtöbbet köszönhetünk. A testvérek iránti szeretet, az első barátainkra való emlékezés a szülőföldhöz fűződik. A szülőföldön van a zöld mező, a melyen játszottunk, az iskola, a melyben először részesültünk a tudomány áldásaiban. Megszoktuk annak a helységnek minden házát, azoknak a házaknak lakóit. Minden utcáját, minden kövét, minden porszemét szeretjük. Lelkünkben felidézünk a templomot, a melyben először dicsértük az Istent, a temetőt, a szülőföld halottjainak temetőjét. A szülőföldben egy egész ábrándokkal és reményekkel benépesített, ragyogó világot látunk, a melynek már csak emléke él számunkra.

De ezt az emléket az emberi szívből nem lehet kiirtani sohasem! Petőfi mindig híven ragaszkodott a maga délibábos rónájához, hiszen ott született ő azon a tájon!

Vagy ott van Tóth Kálmán! Szívét élte alkonyán is beragyogta a sugovicza-parti szülő város megható emléke.

Igy minden érző lélekben mély nyomokat hagynak a szülőföldön átélte, átálmodott évek és a szív vissza-visszavágyik oda, a hol először dobogott.

Ha távoznunk a szülői házból: sokáig, talán mindörökre, akkor a lélek ugyanazt érzi, a mit érzett a nagy költő, a mikor így énekelt:

«Szülőföldem szép határa,
Megláttak-e valahára?
A hol állok, a hol megyek,
Mindenütt csak feléd nézek!

A hol állok . . . A hol megyek . . . A küzdelmekben, a szenvedésekben is felemelő a szülőföld emléke. De a küzdelmek és viharok közepette ez az emlékezés mégis csak háttérbe szorul.

És előtérbe lép a lélekben a *haza* eszméje. Az az eszme, a melyért annyian éltek és haltak meg. S vajjon min alapszik a *haza* fogalma? A törvényeken, a politikai intézményeken? Nem! Mert a törvények, az intézmények változnak, eltűnnek és újak lépnek életbe, de a *haza* szentséges eszméje változhatatlan és örök. A nyelv sem határozza meg a *haza* fogalmát, mert hiszen a tót epen olyan jó honfi lehet, mint a tősgyökeres magyar. Hanem igenis a közös szellemi és anyagi érdekeken alapszik a *haza* eszméje. Vannak elvek, törekvések, a melyekért minden igaz honfinak küzdenie kell. Ilyen elv például nálunk a szabadság, az alkotmány, az ősi szent korona megvédése, az elődök nagy tradícióihoz való ragaszkodás;

más részt az anyagi érdekek, a közös nemzetgazdasági törekvések, a földművelés, a kereskedelem, az ipar, a közlekedés, a pénzügy, mindmegannyi erős káposcs, a mely a nemzet fiait a *haza* oltára köré csoportosítja, a mely a honfiakat összetartja.

De ezeket a közös érdekeket csakis a műveltség magas fokán álló nemzetek ismerhetik meg. Az angol, a francia és egykor a görög s a római elsők a hazaszereteten. Viszont a hottentótának, a zulu-kaffernek még nincs hazája, mert a *haza* magas szellemi tehetséget igénylő fogalom. A vadnak csak szülőföldje van, mert a szülőföldhöz már a természeti ösztön is vonzza az embert.

A művelt ember fel tudja fogni, mennyit köszönhet a hazának, a mely kenyérével táplálja, a mely a vallás megnyugtató érzését csepegtette lelkébe, a mely megvédi testét, vagyonát s családi tűzhelyét, a melynek földjében az ősök csontjai porladoznak . . .

A vad sötét szívébe még nem világít a *haza* oltárának fényes tüze . . .

A vad nem érti meg az egyesült erővel való küzdelem előnyeit az egyes emberre nézve is.

A művelt, nemes szívű ember szereti a hazát, büszke arra, hogy hazájának fia lehet, tiszteli a törvényt és a felsőséget, mert csak így boldogulhat az egyes és az összeség.

A vad durva szívében nem ébred fel a nemzeti büszkeség és ennek folytán nem lehet annak az erkölcsi erőnek a birtokában, a mely olyan nagy emberek lelkét eltöltötte, mint Leonidas, Hunyady, Kosciuszko, Kossuth, Széchenyi, Eötvös, Deák. Csak a műveltebb ember képes felemelkedni arra a magaslatra, a melyen együtt küzd, örül, szenved és sir hazája többi polgáiraival. Az igazán művelt nemzetek történetében a hazaszeretet és a honért való önfeláldozás megható példáiról olvasunk.

S így látjuk, hogy az igazán művelt nemzeteknél, a valóban nemes szíveknél a *haza* szentséges neve fontosabb, mint boldogság, családi élet, jövő, anyagi jólét . . . Ezek mind romba dőlhetnek, de «neked élned kell óh hon!» . . .

Mindazonáltal a művelt nemzeteknél is találkoznak olyanokkal, a kik anyagi érdekből itt hagyják a *haza* földét. Ezek feledik, hogy «más berekben másképp szól az ének.» A mikor a szegény magyar paraszt tengerre száll, hogy az «aranyral telt új világban boldogabb «hazát» leljen, mennyi szeretetet, mennyi boldogságot zúzó össze . . .

Az arany elvakítja: nem látja kicsiny falu-

ját, édes hazája földét. Óh hány szívben dől romba a szülőföld és a *haza* képe. És hány szív temeti el így multját és jövőjét. S ha a ködös jövőből előlép a sivár jelen, hol vannak a mult édes emlékei, kicsiny faluja, fatornyos temploma? A mult vigasztaló emlékei a messze távolban vannak . . .

Magyar ifjú, vésd jól szivedbe, hogy «itt élned, halnod kell!»

Most, a mikor búcsút mondunk gyermekkorunk boldog álomképeinek és a hazáért való munkálkodás küszöbén állunk, erősítsük hát meg szívünket a hazaszereteten! Ragaszkodjunk a szülőföldhöz és a hazához. Az jól esik, ez lelkesít. Az felemel, ezt emeljük fel mi!

Édesítsék meg a hazáért való küzdelmeinket a mult drága emlékei!

♣ kard és lant hőse.

— Történeti regény. — (1.)

Az ifjuság számára írta: GAÁL MÓZES tanár.

I.

Vojkovics parolája.

A csáktornyai várban nagy áldomást ittak, úgy rendelte Zrinyi György ur, hadd mulassanak a fegyveres szolgák, dicsérjék a Vojkovics bátorságát, ki megsegíté őket, hogy a kanizsai basa rablócsapatát a Mura partján emberül megtizedeljék.

Az udvaron nyihognak az elfogott török paripák, gazdáiknak a feje dárdahegyre tűzve a várkastélyon idétlenkedik, a fegyver-terem szögletében pedig megszaporodott a lófarkas zászlók száma kettővel.

— Dicső cselekedet vala, Vojkovics uram, — bizonyítgaták a fiatalabbak, tisztelettel nézve a barna arcú, villogó szemű vitézt, kinek ez nem első, nem is utolsó tette vala, mióta Zrinyi György urnak az iskolájába került.

Mert híres, nagy vitéz vala György ur, a szigetvári Zrinyi Miklós unokája, Horvátország bánja, nagy tekintetben álló a királyi udvarban, még félelmesebb hirben a tul a dunai töröknél meg a boszniai basánál.

Áldomást ittak, mondom, a csáktornyai várban. A hoptester, Zsibrik Gáspár uram hordót ültetett esapra, forgolódott az udvari cselédség, hogy a nagy ur jóvoltából izes lakoma örvendeztesse meg a szíveket. A török-szalasztó várkatonaság nem eszik savanyu kenyeret a bán szolgálatában, mert tisztos vitéznek adatik mindenha tisztesség.

— De hiszen, czimborák, — kezdé a szót nem is dicsőkedve, de nem is alázkodva vitéz Vojkovics, — a mai kázus még csak megjárná

valahogy, ámbátor többre is reá áhitoznék a magyar becsület. Azértlan, ha kupát üritünk, üritsük azt az ur, bán ur ő kegyelme jóvoltára, mert nincs egy ur is széles e hazában, ki patogóbb ostora volna kontyos töröknék, határpusztító hitetlen kutyának.

— Éljen az ur, bán ur ő nagysága — kiáltá harsányan száz hangos torok, még annál is több, azok mind, kik a hosszú, kecskelábu tölgyasztalok körül elhelyezkedének.

Egytül-egyig érdemes legények valának, reá nevelve, beleszokva a háborus életbe, vakmerő ficzkók, kik keveset beszéltek, de emberül megforgatták a kardot, s ha tele kupa akadt a kezükbe, annak is a fenekére szerettek nézni, ha maga az eleven ördög vigyorgott volna is a szemük közé.

Egyszer csak felpattan a tölgyfaajtó s belépett a terembe Miklós urfi, a nagy ur öt esztendő fia.

Nosza felugráltak mind a mulató mintha a padok lábra keltek volna, mert csak egy valamire való legény is a csáktornyai várban, ki ezt az urfit úgy ne szerette volna mint a saját gyermekét.

— Legények, érdemes pajtások, fenéki kupát a mi kisebbik urunk ő nagyságának egészségére! — szólott ragyogó szemekkel maga Vojkovics, a nap hőse.

— Éljen Miklós ur —

— Megálljanak kegyelmetek, — esengett a fiu hangja, — nem azért jöttem, hogy megszegyentsenek, bizony nem. Jöttem azért, hogy lássam a török zászlókat, mert a török fejeket láttam a bástyán, hány lófarkat hoztak haza?

— Kettőt, édes kis urunk, kettőt, — felelé mosolyogva Vojkovics, — azokat sem kaptuk ingyen való kegyelméből a tar kutyáknak.

— Tudom én azt, Vojkovics bácsi, ugy-e előbb le kellett ütni a törököt, azután adta csak oda.

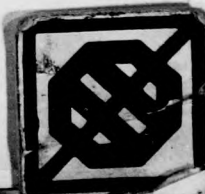
— Bizony, szívemadta urfi, még azután is előbb ki kellett csavarni a kezéből, mert a kinek zászlót nyomnak a markába, annak előbb az életét, aztán a zászlót kell eleresztenie. Így kívánja ezt a vitézi becsület.

— A vitézi becsület . . . aztán tudják a törökök, hogy mi az?

— Meghiszem ám, hogy tudják.

— Ugy-e, Vojkovics bácsi, erős emberek a törökök?

— Azt mondom. Nem volna dicsőség juhokat kergetni, sem tyukokkal viaskodni, az igaz katonaság becsülje meg ellenségét, ha ellensége arra reá szolgál, ezt tanultam nagy uramtól, Zrinyi György uramtól.

— Az én uram-apám pedig nagy vitézségű, ugy-e? — kérde a gyermek ragyogó arccal, lelkesen csillogó szemekkel.

— Az legyen belőled is, urfi — az lesz, ha mondom, mert nem hiába hordja valaki a Zrinyi nevet. Török ostora, pogány kárhozata e vitéz famíliának a neve. Segitse meg erre az isten.

A gyermek arcát lángvörösre festé a dicsérszó, mely nem őt ugyan, de családját illette. Kissé megzavarodva nézett körül, a szó sem jött mindjárt ajkára.

Ámde hirtelen közelebb ment Vojkovicshoz, kinyújtotta kezét és kedves ártatlansággal kérte:

— Vojkovics bácsi, hadd adjak kigyelmednek, . . . nem, kigyelmed adjon egy parolát nekem . . . mert azért jöttem . . .

A kemény vitéz arcán kifejeződött a nagy meglepetés, aztán a mélyeséges megilletődés . . .

— Ugyon szerette a fiut, odanyújtá kezét, fogta a fiút, miként ha férfi állana szemközt, majd lehajolt, s mielőtt Miklós a vasmarokból visszahúzhatta volna, megalkolta azt, nem jobbágyi alázattal, hanem szíves szeretettel . . .

— Miért tette . . . miért? . . . Hiszen én akarok örövendő annak, hogy Vojkovics bácsi kezét szorított velem. Áldja meg az isten a kezét is, magát is.

Azok a harez edzette legények csak egymásra néztek, soha ilyet világeletükben nem láttak. Gyermek még, s úgy beszél, úgy cselekszik, mintha embernyi ember volna. Valahogy a szívökbe markolt az érzélem, megnedvesedett a szemük pillája, szólanı pedig csak annyit szölıttak:

— Kisebbik urunkat áldja meg az isten . . . megáldja az isten!

György ur is megtudta, mikor hazaérkezett pozsonyi útjából, mi módon viselkedék Miklós Vojkovics Márk urammal szemben. Nem más-tól, mint a fiától tudta meg, ki elébe állott s szörnyű komolysággal tudatá:

— Apám, én is vitéz vagyok.

— Ugyan ugy-e, gyermek?

— Parolát adtam Vojkovics bácsinak, ő is adott nekem. Te kegyelmed adjon kardot a kezembe, aztán én is megyek a szerémi török ellen.

— Te kérted a parolát, fiam?

— Én kértem, mert a Vojkovics bácsi keze derék egy kéz, fél attól a török.

— De bezzeg gyenge még a tied, el nem bírja a Vojkovics kardját.

— Ha két kézre fogom, nem ejtem a földre: csak nőjnek nagyobbra, fél kézzel is elbirom.

— Teringettét, Miklós, hát tölem nem kérsz-e parolát?

— Kegyelmedtől, lelkem-apám, előbb kardot kérek, aztán . . . aztán kegyelmed kérjen tölem parolát.

— Hahaha! . . . no de egy csókot, fikom-adta kölyke, csak kérhetek tőled most is, he?

— Adok én szádat is a kezére, orezájára . . . csak azt parancsolja meg Vojkovics bácsinak, hogy nekem többé kezét ne csókoljon, mert én akkor levágom az orrát . . .

— Ha kezét nem csókol, hogy éreztesse veled ő nagy szeretetét, te ördögös fickó?

— Ugy . . . no hát ugy, hogy reá vereget a vállamra, mint kegyelmed szokta tenni édes apám.

Az apa nézte . . . nézte büszke örömmel a fiut, aztán hirtelen gondolt egyet és szörnyű komolysággal szölıtt:

— Ide hallgass, Miklós, ha már olyan nagy dolgokat forgatsz az eszedbe, tudd meg, kardot nem kaphatsz tölem, mert egyéb-re tartogatlak téged, nem vitéz lesz belőled . . .

— Nem vitéz, . . . hát mi? — kérde bámuló szemekkel a fiu.

— Bizony nem vitéz, hanem pap. Legyen egy Zrinyiből pap, elég a katona. Elküldelek egy tudós pap mellé Nagy-Szombat városába, annyit tanulsz, hogy minden ősapáid együttvéve nem tudtak annyit . . . szép a tanulás ugy-e? Lesz belőled püspök?

— Lennék én püspök is, ha kardot kötnének az oldalamra.

— Bibliát adunk a kezédbe.

— Két kezem van, apám, egyikbe bibliát, de kardot a másikba, ugy nem bánom . . . Én híres ember akarok lenni!

— Tedd hozzá, fiam, híres ember szeretnék lenni, ha a jó isten megsegít.

Kissé szégyenkezve, halkabban ismétlé Miklós:

— Szeretnék lenni, ha az isten megsegít . . .

— Így már szeretem . . . ne félj, gyermek, a kard és a magyar ember már régi idők-től egymásra vannak szorulva. Lesz abból neked is részed, csak a Vojkovics bácsi paroláját el ne feledd soha.

— Sohasem felejttem!

Az öt esztendő-s fiu komolyan, ünnepélyesen mondta, mintha eskü lett volna, melyet megtartani szent kötelesség.

II.

Az első próba.

Zrinyi György úramnak kedvére vala idősebb fiának hősi hajlandósága, nem is forgatta egyéb-ként, mint csak tréfából az eszében, hogy pap-nak szánja.

— Papra nincs olyan nagy szüksége a magyar hazának, mint jó vitézre, magyar katonára, — szokta mondogatni. — A betűvetés, meg a szószerköl formásan hangzó beszéd ki nem kergetik Kanizsáról a törököt, sem Buda bástyájáról le nem tépik a török zászlót.

És igaza volt ő kegyelmének, ugy is, mint a Zrinyiek utódjának, ugyis, mint magyar zászlós urnak.

Az örökös vallási vitatkozások, katolikus püspökök, jezsuita atyák és ügybuzgó predikátorok tollharcza, szómérközése igen erősen lefoglalta az elméket. Országos nagy dolgok mellékessé váltak, elmégesedtek a kedélyek, jó egyetértés megbomlott azok között, kik nem egy vallásnak lévén hívei, a haza védelmében sem tudtak egymás mellett megféni.

Bécsben hathatós támogatásban részesültek II. Ferdinánd részéről azok a püspökök, kik olykor az eszközöket sem válogatták meg, ha arról volt szó, hogy templomokat hódítsanak vissza, híveket térítsenek meg, predikátorokat hallgattassanak el.

Fura tréfák, deszkákra kiállított komédiások is szőnyegre hozták ezt a kérdést. Papok veszekedtek, vallástételeket magyarázgattak, csufolta egyik a másikat s az országban levő sok romlásnak okozásával vádolták katolikusok a protestánsokat, protestánsok a katolikusokat. Egyik sem maradt a másiknak adósa.

Ezen közben pedig a török élte világát Dunántul, Budán, föl Drégelyig és Egerig, terjeszkedvén egészen Nagy-Váradig kelet felé.

Efajta nyomorúsága mindig akadıt a magyar nemzetnek.

Nyakán száradıt a török, mint egy szegyen-folt, lerázni nem tudta, de azért kedvét lelte abban, hogy kicsinyes érdekek, torzsalkodások minden nap lekössék figyelmét.

(Folyt. köv.)

III. amateur-fotografálásról.

I.

Azon eszközök között, melyek napjainkban a legkellemesebb, egyttal gyakorlatilag is a legkedvesebb foglalkozást nyujtják, egyik leg-elterjedtebb a fotografáló-gép.

A fotografálást roppant passzióval üzi az uri közönség; a társadalom minden osztályában akadunk a fotografálás híveire, a kik e nemesak kellemes, de hasznos foglalkozásban nagy gyönyörűséget találnak.

A mióta Németországban olyan nagyon divatba jött a fotografálás, nagy mennyiségben

készítették a fotografgépeket, melyek közül hozzánk is sokat importáltak. A közönség körében egyszerre fölkapottá vált a fotografálás s ma annyira el van terjedve, hogy majd minden huszadik ember fotografál, és pedig nemcsak a férfiak üzik e mesterséget, hanem a nők is és a középiskolai tanulóifjúság is.

Nem régen azt kérdezte tölem valaki, hogy a fotografálás deáknak való dolog-e, s ha igen, micsoda haszna van neki egy deákra nézve?

A kérdés első részével negative foglalkozunk, vagyis azt nézzük, hogy van-e a fotografálással való foglalkozásban valami, a mi nem való a deáknak?

Mire való a fotografálás?

A fotografálás egyes természeti tárgyak, épületek, egyének stb. képeinek elkészítése lévén, nem foglal magában semmi olyasmit, a mely a tanulóknak esetleg akár korával, akár tanulói voltával ellenkeznek, sőt bizonyos tekintetben nem is olyan drága mulatság, melyet a szerényebb viszonyok között élő deák is meg nem szerezhetne magának.

Aztán milyen szép dolog az, mikor a tanuló a szép tavaszi vagy nyári napon magához bevén gépjét, kimegy a városból vagy a falujából (pl. vakációban), aztán kikeres magának egy szép festői részletet, egy facsoportot, pihenő gulyát, sziklaormot, esetleg romokat, vizet, vagy egy hegycsucot, egy erdőszlakot, pásztorkunyhót, szóval bármely tetszésszerinti dolgot s gépjét ügyesen beállítva, a képet fölveszi.

Milyen öröm is ám az, mikor az előhívás alkalmával a tárgy körvonalai lassan előtűnnek s az egész kép is láthatóvá lesz!

A foglalkozás maga tehát nem káros, hanem hasznos, próbára teszi ügyességünket és türelmünket. Mindenesetre tehát olyan, hogy azt a tanulót, a ki fotografál, nem lehet meg-róni, kivéve, ha a fotografálást iskolai teendő-nek rovására üzi.

Mi haszna lehet a fotografálásnak a deákra nézve?

A már említetteken kívül meg kell ismerkednie különböző vegyszerekkel, azok kémiai hatásával, türelmesen foglalkoznia kell komoly dolgokkal.

Tudnia kell, hogy miképen történik a fény hatásának következtében a kép elkészülése. Mire kell főleg ügyelni, hogy a kép jól sikerüljön. Mindenesetre tehát elszokik a felületesség-től s hozzá szokik a pedáns pontosság-hoz.

Az elkészített képek szemlézése a benyomást élénkebbé, maradóvá teszi. Teszem egy rom, ha képben megvan nálunk, állandóan megmarad emlékünkből is, míg, ha többé nem foglal-ko-

zunk képével, a benyomás lassan elmosódik lelkünkben.

Az egyes képek lassankint egész kis gyűjteményre szaporodnak föl s így mintegy örökös bizonyosságai annak, hogy komolyan foglalkoztunk valamivel, s hogy az illető dologról nemcsak hallottunk, hanem azt személyesen láttuk is.

Van egy kis deák ismerősöm, a kinek módjában van évek óta a nagy szünidőben különböző helyeken megfordulni. Az én kis barátom, a ki — melleleg említve — tizennégy éve daczára kitűnő fotografus, a világért el nem menne valahová a fotografgépje nélkül. Van is neki a fölvételeiből olyan szép gyűjteménye, hogy ritkítja párját. Aztán mennyit tud a képeiről beszélni! Öröm hallgatni! Néhány fölvételeinél magam is jelen voltam. Bámultam finom izlését és ügyességét. A képei pedig oly finomak, hogy akárhány falusi vagy kis városi fotografus nem tud olyanokat csinálni!

Milyen derék egy fiu is az! Aztán mennyit jön-megy vakációban, csak hogy szép fölvételeket csináljon. Tehát ebben a tekintetben a fotografálás egészségi szempontból is előnyös. Hiszen van olyan deákfoglalkozás, a mely ártatlan és hasznos ugyan, de végső erndményében még sem ily előnyös. Teszem az ásvány-, növény- vagy rovargyűjtés. Mihelyt a deák 7., 8. osztályu lesz, elveszti ezek iránt az ingerét, míg a fotografálást folytathatja minden korban és minden állásban, és mennél többet foglalkozik vele, annál kitűnőbbben érti.

Szóval mi az amatőr-fotografálást jó lélekkel csak ajánlani tudjuk az ifjúságnak s néhány cikkben szívesen adunk utasításokat s lehetőleg a módját is megadjuk, hogy honnét, hogyan lehet beszerezni a szükséges czikkeket.

Törekedni fogunk olyan utasításokat adni, hogy azok alapján bármely olvasónk elsajátíthassa ezt a kedves és valóban ártatlan művészetet.

Szemelvények

az inségesek javára megjelent „Vigasz“-ból.

Szeress, szeress nagyon! s ha látod is, hogy Milyen sok álság, bűn van a világba: Ne csüggedj! nézz csak fölfelé, a fénybe És törj a porból tisztább ideálra! Annak, ki másokért él, a míg élhet: A sirban nem lesz zord az éjszakája: Ugy látja: mélyén egy-egy csillag ég S mintha az árnyon át — hajnallanék.

Endrődi Sándor.

Legáldottabbja és legédesebbje Minden vizeknek: harmat piczi cseppje, Mely lopva, titkon, láthatatlanul Hervadni kezdő füre, fára hull. Csak egy hasonlít hozzá, semmi más: A szép, szelíd, nemes vigasztalás, Mely éltető szent szeretettel, Rövid, halk szóval, hangos tettel, Arezán mosolylyal, könnyyel a szemében A szenvedőkhöz surran észrevétlen.

Ábrányi Emil.

Engesztelés.

«Oh anyaföld, tejjel-mézszel patakzó, Mért illehet téged annyi zokszó, Hogy gyermekidnek nem adsz kenyeret, Magadtól ökei inkább elvered?»

— Keblem áldástól és szeretettől áradt, S ők egymást marták, mint az éhes állat, Úgy fájt a testvérgyűlölet nekem . . . Ez átokverte faj nem gyermekem!

«Anyai sziv nem válhat mostohává: Te lágyítsd kérges szivüket puhává, Hogy messze tűnjék önzés, gyűlölet, Békítse őket össze hű öled!»

Vargha Gyula.

FEJTÖRŐ.

1. Számtani kérdés:

Három könyvben együtt véve 704 lap van. Ha az első félszer annyit tartalmaz, mint a harmadik, a második és harmadikban pedig együttvéve 368-al van több, mint az elsőben, mennyi minden egyes könyvnek külön-külön a lap száma?

2. Földrajzi kérdés:

Melyik az az olasz város, mely Urbinótól 28 km-re fekszik, püspöki székhelylyel bír és selyemiparáról nevezetes? San-Domenico nevű templomában szép freskó kép van Rafael atyjától.

3. Történelmi kérdés:

Ki volt az a jeles ember, a ki Erasmus tanítványa és barátja volt? Hol és mikor született, hol és mikor halt meg? Hol tanított? Melyik császárnak és melyik királynak volt tanácsosa? Melyik háborúban vett részt? (Lutz Ferencz.)

4. Természetrizai kérdés:

Melyik az az Amerikából hozzánk került növény, melynek gyökere egy évig él, erős karó alakú és számos ággal bír. Szára érdes, szőrös, levelei szivalakuak, fűrészelt szélűek; felső lapjukon sötétebb, az alsón világosabb színűek. Virágzata fészkes; a nyelv alakú virágokban sem porzók, sem termő nincsen; a termése hosszukás és szürkésbarna színű szem.

5. SZÁMREJTVÉNY:

— Csiszár Józseftől. —

2, 5, 12, 16, 14 izletes gyümölcs,
7, 10, 11, 13 rágesaló állat,
4, 1, 6, 15, 8 szerszám,
3, 9 rag,
1—16 A Tanulók Lapjában megjelent elbeszélések egyikének a czíme.

6. SAKKREJTVÉNY.

— Hodács Ágostontól. —

Üz	te	ság	ls	ad	ge	ró
mely	mersz	tün	ten	na	kát	ti
löt	ve	nek	A	dér	kes	dé
e	rany	Oh	báb	szal	meg	ko
nyorg	fő	lász	já	is	li	é
ka	még	E	H. Á.	te	merd	

Csak azoknak neveit közöljük, a kik legalább 4 rejtvény helyes megfejtését beküldik a határidőig. A megfejtők közt egy értékes könyv sorsoltatik ki. **Megfejtési határidő: 1895. április 13.** A határidőn túl beérkező megfejtéseket nem vesszük figyelembe.

A 12-ik számban közölt talányok megfejtései: Számtani kérdés: Az a háromjegyű szám, mely jobbról balra olvasva 594-el kevesebb értékű, mint balról jobbra, s melyben a számjegyek geometriai sort képeznek: 842. Földrajzi kérdés: Az a folyó a Poprád, mely a Dunajeccezel egyesülve a Visztulába ömlik. Történelmi kérdés: Konon volt az atheni flotta parancsnoka, a kit Lysander spartai vezér az Aigospotamosnál megvert. Természetrizai kérdés: A patagoniai pinguin. Királyséta:

Majd én mesélek teneked,
Édes kis beteg gyermekem,
Hogy mint termelt a gyöngyvirág
Először a rengetegen.
Majd én mesélek teneked,
Csak hajtsd vállamra fejedet,
Az éj így jobban elmulik,
S a nappal enyhét ad neked. (Tóth Kálmán.)

Helyesen megfejtették: Kaiser Lázár, Berkovics Miklós, Müller Jenő, Hodács Ágoston, Havas Nándor, Ambrus Lajos, Varga Elemér, Osztoics György, Hoffman Kálmán, Balla János, Reutter Ferencz és József, Fárosy Dezső, Kaltenecker Károly, Parassin József, Vidákovich Dávid, Pánrok Tivadár, Benedek Jenő, Kún Béla, Idakéri Győző, Kaufmann Sándor, Grüner Rezső, Heumann Gyula, Weisz Emil, Holczmann Mór, Neumann Vilmos, Schlesinger Leo, Farkas István, Pletkovics András, Bornstein Andor, Kovács János, Raab Antal, Kálay Ferdinánd, Mosonyi Emil, Juga Jusztin, Fleckenstein János, Zamaróczy Zsigmond, Schandl

testvérek, Gödri Béla, Hahn Hugó, Löwy Soma, Erdélyszky Zsigmond, Vincze Aurél, Schleiffer Frigyes, Becsek Imre, Kopfstein Lipót, Würtzler Vilmos, Strasser Erik, Feszin Miksa, Jerszabek István, Fábrián László és Miklós, Schlosser Ferencz, Fanschitz Felix, Cortescu Mihály.

A jutalmat Hodács Ágost (főgimn. tanuló Szegeden) nyerte el, kinek a könyvet a kiadóhivatal megküldi.

VEGYESEK.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, legyenek szivesek az előfizetési összeget a kiadóhivatalba beküldve előfizetéseiket megújítani, hogy a lap szétküldésében akadály ne álljon elő.

A husvétii szünet. A mai nappal megkezdődik a husvétii vakáció, s itt van az év egyik legkedvesebb ünnepe a husvét. Az egész héta keresztény világban az ájtatosságé, az ember magába száll s a keresztény vallás legszebb alapjának, a megváltás művének emlékét üli meg. Az egész hét az áhitaté, a magába szállásé, — ezért hívják nagy hétnek is. Azért ülj is meg a keresztény tanuló ifjuság e napok emlékét méltóan, teljesítse vallása kötelmeit s ne feledje el, hogy az Istennek is meg kell adni, a mi az Istené s munkánkon csak úgy van Isten áldása, ha nem feledkezünk meg arról, a kinek mindenünket köszönhetjük.

A bpesti V. ker. állami főreáliskola Irodalmi iskolája márcz. 31-én az intézet diszteremben szépen sikerült matinéet tartott. A tiz pontból álló műsor egyik érdekes pontja volt Mautner Rezső «Egy barátomról» cz. sikerült rajza: Liszt egyik rhapsodiája, melyet Kiss Jenő szépen játszott zongorán, s a Rákóczy Rodostón cz. melodráma, melyet Heufeld Hugó adott elő s zongorán Mautner R. kísért. Halottunk a Káldy-féle kurucz nótákból is kettőt, melyet az intézeti zenekar Fekete Oszkár vezetése mellett adott elő. — A szépen összeválogatott műsor minden részét a díszes közönség szíves tapsokkal jutalmazta.

A bpesti III. ker. tanuló «Ifjusági zenekar» április 6-án a kiskorona-utcai polg. fiúiskola torna-termében jótékonyezélu hangversenyt rendezett. A tiszta jóvedelmet a szegény tanulók segélyezésére fordítják.

A szatmári kath. főgimnaziumot az idei gyorsíró vitán László Jenő 8. o. t. képviselte, ki is az első díjat nyerte el.

Gyászhir. Grundmann Ferencz a győri főgimnazium 6. o. tanulója márcz. 30-án jobb létre szenderült. Példás magaviselete és szorgalma miatt tanárai szerették, társai pedig becsülték. Temetésén, mely április 1-én dél-

után 4 órakor volt, résztvett az ifjuság és a tanári kar. Nyugodjék békével. — *Vargha János* az eperjesi főiskola I. o. növendékét ugyanazon napon ragadta el a halál s temetése is ugyanazon napon volt, melyen Győrött Grundmanné. Beke poraira.

Irodalmi pályázatunk. Fölhalmozódott teendőink miatt a beérkezett pályázatokról csak a jövő számban számolunk be. A pályázat eredményét május 5-iki számunkban tesszük közzé.

Az eperjesi coll. Magyar Társasága márcz. 31-iki gyűlésén felolvasták Zsák Dezső «Összel» cz. versét, Elzasz Manó 8. o. t. a Bárdi Simeon cz. verset bírálta. Szavaltak: Rosenberg S. 6. o. t. Petőfi «Ledől szobor», Mosánszky István 8. o. t. Petőfi «Ismét köny» cz. versét, Gerber Jenő 6. o. t. Zichy Géza Meghalt egy asszony cz. kis költeményét.

A bpesti ref. főgimn. ifj. önképzőkörének 19-ik r. gyűlése f. hó 30-án. 1. Neumann F. VIII. o. t. mond ellenbírálatot az «Alvilág» cz. mű fölött. A kör Neumann véleményét fogadja el. A megdicséret mű szerzője Fülep Gy. VIII. o. tan. 2. Schier A. VII. o. t. felolvassa az «Élet szépségei és nyomorúságai» cz. művét, miért jkönyvi dicséretben részesül. 2. Kilényi VI. o. tan. Arany «Tetemre hívás»-át szavalja III. fokot kap. 4. Henszeman V. o. t. Arany «Walesi bárdok» cz. balladáját adja elő (III.) «meglehetősen». 6. Pálffy K. VII. érdeme szerint bírálja meg a «Busuló madár» cz. művet. Tudomásul veszik. N.

A selmeczbányai ev. lyceum «Petőfi köre» márczius 29-én tartotta XXII. r. gyűlést ifj. Breznyik János alelnök vezetése mellett. Elsőnek Margótsy László VIII. o. t. szavaltta el Kiss Józsefnek «Kántor Klári» cz. költeményét. Bírálója Kachelmann Győző VIII. o. t. ajánlatára a kör jegyzőkönyvi dicséretben részesítette a szavallatot. Majd Tóth József VII. o. t. lépett fel Tábori Róbert «Leánykérés előtt» cz. monológjával, melyet bírálója Patay Miklós VIII. o. t. jegyzőkönyvi dicséretre ajánl. Végül Visnyovszky Károly VIII. o. t. olvasta fel «Kisfaludy Sándor regéi» cz. dolgozatát, a melyben a nevezetesebb regéket méltatja szépen. Bírálója Margótsy László VIII. o. tanuló. «Érdemkönyvi» főkozatra ajánlja, a mit a kör el is fogadott.

A székesfehérvári áll. főrealiskola önképzőköre márcz. 30-án tartotta gyűlését. A gyűlést Gaál Elemér alelnöknyitotta meg: Kossuth Lajos nagy hazánkfíáról tartván szép emlékeztetést. Ezután Ney Lajos 7. o. t. szavaltta Gyulai «Pókainé»-ját. III. é. f. Stern Izidor 7. o. t. Arany «Árva fiu»-ját adta elő. II. é. f.

kapott. Ezután néhány mű bírálata következett, melyek közül Kohn József 8. o. t. «Szürke köpönyeg» cz. műve fogadtatott el felolvasásra. Brust Antal 8. o. t. «A drámáról» szép készültségre valló szabad előadást tartott. Schossberger J. 8. o. t. «A sirból» cz. költemény elszavalásáért jegyzőkönyvi dicséretet kapott. Krausz G. VII. o. t. Kiss József: «Gyilkos harang»-ját adta elő II. é. f. A gyűlést Kohn József. 8. o. t. fejezte be a «Rab asszony» cz. költemény elszavalásával. I. é. f. kapott.

Szerkesztői üzenetek.

Löwy S. N.-Kanizsa. A sakkrejtvényeket, mivel a versek nem ismertek s a mi a fő, nem jők, nem közölhetjük. **Vinceze A.** Nyitra. Tudósítása a mult számból kiszorult. **Sch. T.** Sopron. A rejtvények igen közönségesek, s mert ilyenekkel jelenleg túl vagyunk halmozva, a közlést nem ígérhetjük meg. Lehet, hogy valamikor közöljük, de hogy mikor kerül rá a sor, nem tudjuk. Addig pedig bizonyára szebbeket és jobbakat is fogunk öntől kapni. **Reisz S.** Vágújhely. Igen örülünk, hogy a mi részünkön van, de a kérdést nem dönthetjük el, és pedig azért nem, mert hogy annak a lapnak mennyi az előfizetője, azt nem tudjuk. Az ilyen dolgot sohase lehet megtudni, mert azt ugy titokban tartják, hogy el nem árulnák meg a jóakaró előfizetőknek sem. **Sz. Gy.** Pápa. A lap szétküldésére vonatkozó összes felszólalások a kiadóhivatalba intézendők. A versek gyengék, talán kerül önnét jobb is. **Bubics Jenő.** Nyitra. A Kaltenecker-féle pályázatra a dolgozatok egyenesen Kalteneckerhez küldendők (Szombathely, főgimnázium). A pályázaton nyertes munkát mi is közölni fogjuk, feltéve, ha Kaltenecker vagy a nyertes beküldi. **B. M. Tata.** A vers még mindig gyöngye. A kéreztett lap megszűnt. A Hét szerkesztősége Erzsébet-körút 6. sz. **Dosztál G.** Esztergom. Olvassa el kegyed a Csokonai versét, mely szintén a reményről szól s így kezdődik: «Földiekkel játszó égi tünemény stb.» s akkor kegyed is be fogja látni, hogy ez a Reményhez irt vers jóval hátrább áll amannál. Azt kívánja kegyed, hogy multkori versét versszakonként bíráljuk meg? Elégdjék meg kegyed azzal, ha annyit mondunk a kegyed versére, hogy jó, vagy nem jó. A jót közöljük, a gyengét nem. **Péterfi T.** Kolozsvár. Azt hisszük, maga sem vette komolyan a beküldött rejtvényt. **Mosonyi E.** Szeged. Lehet leírva is. **Ney L.** Széchervár. Hogy a lapokat nem a rendes időben kapják, arról csak a posta tehet. Innen szombaton este minden lapot expedálnak. **Galántai.** Azt mi nagyon jól tudjuk, hogy a poéták «szörnyű mód fölhaborodnak, ha verseiket leszólják. Így volt ez már a világ kezdete óta. Hanem hát azért a most küldött versekről is elismerjük, hogy esinosak, — de még mindig nem olyanok, hogy kiadhatók volnának. A gondolat jó bennök, a verselés azonban nagyon gyöngye. Mi számítunk arra, hogy öntől fogunk még kapni szépet is, jót is. Macte puer! . . . **Schultz A.** Rejtvénymegfejtése későn jött. **Geschek J.** Az öné is. **Neumann S.** Brassó. Febr. 19-én feladott levelező lapját most kaptuk meg. Lám, minő messze van Brassó Bpesttől. **Komáromi F.** Eperjes. 100—200 méterre. **Eperjesi Gy.** Széchervár. Ugy ha társalog valakivel s naponként legalább is 6 órán át szavakat tanul. **K. M. Pápa.** A vers igen szép. — de nem lapunkba való. Kapunk önnét talán ide valót is? **Bródy A.** A rejtvények nem váltak be. **Benkő G.** Udvarhely. Mert nem váltak be. **Több kérdésre** a jövő számban felelünk.

«Kosmos» müintézet nyomása, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:
Égész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda részvenytársaság.

SZERKESZTŐSÉG
Budapest, IX., Lónyai-utca. 9.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Aradi-utca 8. sz.
HIRDETÉSEK
felvételnek és jutányosan számíttatnak

HUSVÉT RÓMÁBAN.

Sehol nagyobb pompával nem ülik meg a husvéti ünnepségeket, mint a pápaság székvtől elárasztják az élelmes pálmaárusok és a nép tudól a pálmahalmazok közé. Ezen páлмаágak-

HUSVÉT RÓMÁBAN: VIRÁGVASÁRNAPKOR.

rosában Rómában. Lapunkban bemutatjuk az ünnepnek néhány részletét. Egyik képünk a virágvasárnapot ábrázolja, mely Rómában tényleg viselheti a Palmarum nevet, mert valóság-gal pálmákkal ünneplik. A Vatikán közelét

kal aztán a hívők és az egyházfiak feldiszítik a templomot és szent képeit.

Az ünnepségek befejezéseül pedig a pápa a Vatikán fogadótermében nagy audienciát ad, melynél a Vatikánban a legnagyobb fényt fejtik ki.